

taelse, som siger, at Landsthinget ikke har fundet nogen Banskfeligbed ved at samvirke med Hans Majestæts Regjering. Svad enten mit politiske Syn nu er feilt eller rigtigt, saa er det en Kjendsgjerning, at i den Række af Aar, jeg har indt den Ære at indtage denne Plads, har jeg stadigt været i Mindretallet; det er saa sjeldent, at min Ansfuelse har fundet Dre hos den ærede Regjering, at det maaste ikke engang er indtruffet een Gang aarlig; det vilde derfor være en stor Usandhed af mig at udtale, at jeg var tilfreds med den Samvirken, jeg har havt med en saadan Regjering, og jeg vilde svigte den Pligt, jeg har ligeoverfor min Konge, om jeg i et saadant Dieblit, hvor Rigsdagen udtaler sig, ikke udtalte den fulde Sandhed; det vilde være Diensforblindelse, hvis jeg gjorde Andet. Forøvrigt indbefoldes der flere Udtalelser i Adressen, som jeg i og for sig godt kunde stemme for; men naar en Adresse indeholder Sætninger, som man ubetinget maa være imod, saa er det jo en Selvsølge, at man til Slutning ikke kan gaa med til at vedtage den. — Jeg skal ikke optaste mig til Talsmand for Folkethingets Adresse, som var Gjenstand for en saa udsørlig Kritik fra den ærede Landsthingsmands Side, som aabnede Forhandlingen, dertil er jeg ikke kaldet; men jeg vil ligefrem sige min Mening, og det er den, at jeg tilfulde hylder den Sætning, som Folkethinget har udtalt, at vi maa kæmpe for at komme til en parlamentarisk Regjering. Vi behøve naturligvis slet ikke at tvistes om, hvem der skal være i Ministeriet, og hvem ikke, det giver sig af sig selv; et Flertal i den Lovgivende Forsamling kan altid have Indflydelse paa, hvem der kommer ind i Ministeriet, og dette har Flertallet haat Indflydelse paa lige siden 1848, da vi fik den frie Forfatning. Regjeringen har siden den Tid uden Udtagelse staaet i vensabeligt Forhold til Flertallet. Dersom Forholdet nu forandrer sig saaledes, at Flertallet bliver af den Samfundsklasse, som hidtil har været i Mindretal, er det saa Andet end Løn som forskyldt, at Regjeringen da ogsaa kommer til at staa i passende Samklang med dette Flertal; det maa Ingen kunne fortænke dette Flertal i, at det gjør Fordring derpaa. Det behøver naturligvis slet ikke at fremsætte den Fordring, som Folkethinget har stillet, det kunde meget godt lade det være, men paa den anden Side stader det ikke, at man ærligt og ligefrem siger, hvad man mener, hvilke Formaal man trakter efter. Folkethinget kunde godt have undladt at udtale disse Ord, thi kan det paa Grundlag af den frie Valgret arbejde sig op til et fast Flertal, til et Flertal, som maa respekteres, saa kommer det, Folkethinget vil, af sig selv; det kommer ind ad lukkede Døre, der hjælper ingensomhelst Modstand. Som sagt, det stader naturligvis ikke, at det er sagt, det er ligefrem og ærligt gjort af Folkethinget, at det har udtalt, hvad det er, det trakter efter. — Endnu

maa jeg tillade mig at sige et Par Ord om de øvrige Sætninger i Adressen, og navnlig vil jeg da udtale, at jeg er fuldstændig enig i, at det saa frit som muligt bør overlades til Hans Majestæt Kongen at afsætte de Retslighebeder, som Grundloven har tillagt ham. Jeg vilde finde det overordentlig uehdigt, om Nogetomhelst vilde paatrænge sig til at give Hans Majestæt Kongen Raad, thi saa staar Kongen ikke selvstændig og fri, og i den Henseende maa jeg gjøre opmærksom paa, at er der Noget, som under Kongen Frihed og altid har undt Kongen den, saa er det dem, som Flertallet i Folkethinget gjør sig til Talsmand for; de have aldrig paanødt sig Kongen, og jeg vilde kun ønske, at Kongen stod saa frit ved enhver Leilighed og for enhver Mand i Landet som for dette Parti. Altsaa, med Hensyn til Kongens Stilling og med Hensyn til, at Kongen skal have fuldstændig Frihed til at udøve sine grundlovmæssige Retslighebeder, antager jeg, at der ikke derom er nogen Meningsforskjellighed, kun, at det for Alvor maa blive overholdt. — Jeg skal nu for mit Vedkommende slutte; det vil jo fremgaa af, hvad jeg har udtalt, at jeg for mit Vedkommende maa stemme imod Adressen.

Formanden: Naar det ærede Medlem syntes at ville hævde for en enkelt Klasse eller en enkelt Stand en særlig Agtelse for Hans Majestæt Kongens Frihed, saa maa jeg dog dertil bemærke, at det ikke er den enkelte Stands Sag at agte Hans Majestæts Kongens Frihed, men alle gode Borgeres Sag, og saaledes har det ogsaa altid været her i Landet.

M. Naasmussen: Jeg veed ikke bedre, end at jeg udtalte dette saa tydeligt som muligt.

J. Andersen: Da jeg begjærede Ordet, var det min Hensigt at udtale en Del af det, den ærede sidste Læser nu har udtalt. Jeg kan saaledes fatte mig ganske kort og skal kun med et Par Ord motivere min Afstemning. Jeg skal kun sige, at, dersom Adressen ikke skulde indeholde Mere, end hvad den ærede Ordfører udtalte, saa er den efter min Mening ganske ufadelig, og jeg vil ogsaa sige, ganske unyttig, thi den kan hverken gjøre til eller fra. Jeg kan imidlertid ikke læse denne Adresse saaledes, ligesaa lidt som jeg kan læse Folkethingets Adresse saaledes, som den ærede Ordfører har læst den, eller finde alt det i den, som han har fundet i den, men jeg skal i dette Dieblit hverken kritisere den ene eller den anden af disse Adresser. Jeg skal kun bemærke, at han udtalte, at det fremgik af Folkethingets Adresse, at, naar Regjeringen ikke var i Samstemning med Flertallet, maatte den have udspillet sin Rolle; men jeg vil gjøre opmærksom paa, at der dog ifølge Grundloven gives andre konstitutionelle